

Sygn. akt I C 1862/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2015r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Beata Burian

Protokolant Błażej Łój

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2015r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa S. B. (1)

przeciwko S. R.

o nakazanie i zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego we Wrocławiu na rzecz mecenas J. D. kwotę 664zł20gr kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, w tym 23% podatku VAT;

III. obciąża Skarb Państwa Sąd Okręgowy we Wrocławiu kwotą 650zł stanowiącą brakującą opłatę sądową od pozwu od uiszczenia której powód został zwolniony;

I C 1862/14

UZASADNIENIE

S. B. (1) wniósł do Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia pozew, w którym, po ostatecznym sprecyzowaniu, domagał się zasądzenia od pozwanego S. R. kwoty 1000zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda oraz złożenia oficjalnych przeprosin w formie ustnej przed Sądem, zaprotokołowanie ich do protokołu rozprawy, o treści: „Niniejszym przepraszam S. B. (1) za zeznanie nieprawdy w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Śródmieścia III Wydział Rodzinny i Nieletnich o sygn. akt III RC 283/08 oraz w sprawie toczącej się przed tutejszym Sądem XIII Wydział Cywilny Rodzinny o sygn. akt XIII RC 3181/01, jakoby S. B. (1) należał do zorganizowanej grupy przestępczej a w niej znany jest jako „(...) R.” oraz przepraszam za pomówienie S. B. (1), jako byłby on „donosicielem” oraz nie łożył na potrzeby swojego dziecka, a nadto przepraszam, za wyrażenie się niepochlebnie na temat S. B. (1). Użyte przeze mnie słowa oraz twierdzenia nie miały miejsca”.

Uzasadniając żądanie wskazano, iż S. R. w toku sprawy prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia III Wydział Rodzinny i Nieletnich sygn. akt R III C 283/08 zeznał, że powód:

- należy do zorganizowanej grupy przestępczej, w której znany jest jako „(...) R.”,
- przyniósł dziecku tylko raz ubranka jak kończyło ono dwa lata,
- nie uiszcza zasądzonych kwot tytułem alimentów na dziecko,
- przekazując na rzecz dziecka kwotę 1000zł miał z niej zabrać 900zł,

- miał możliwość zabrać syna,

- sprzedał samochód marki S. (...) w kwocie 46000zł

oraz że pozwany używał niecenzuralnych słów wobec powoda i nazwał go donosicielem. Tak złożone zeznania stanowią w ocenie powoda oczywistą nieprawdę. Naraziły powoda na znaczną szkodę. Na ich skutek Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia w sprawie o sygnaturze akt R III C 283/08 zasądził od powoda alimenty w wysokości, w której nie może on ich spełnić wobec swojego dziecka. W ocenie powoda zeznanie nieprawdy spowodowało również naruszenie czci i dobrego imienia powoda. Powód pismem z dnia 12 stycznia 2010r. wezwał pozwanego do dokonania przeprosin oraz odwołania słów, jakoby miał być on znany jako „ (...) R. ”. Zachowanie pozwanego należy zakwalifikować jako czyn naruszający dobro osobiste, gdyż jego bezprawne działanie naruszyło godność, cześć oraz nazwisko powoda.

Postanowieniem z dnia 5 września 2014r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia, na podstawie art. 200 § 1 k.p.c. w związku z art. 17 pkt 1 k.p.c., uznał się niewłaściwym i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu jako właściwemu do jej rozpoznania. Jak wynika bowiem z art. 17 pkt 1 k.p.c. sprawy o prawa niemajątkowe i łącznie z nimi dochodzone roszczenia majątkowe oprócz spraw o ustalenie lub zaprzeczenie pochodzenia dziecka, o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa oraz o rozwiązanie przysposobienia należą do właściwości sądów okręgowych.

S. R. nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę, a także w żaden inny sposób nie wziął udziału w rozprawie. Przesyłkę sądową zawierającą odpis pozwu i wezwanie do osobistego stawiennictwa na rozprawie wyznaczonej na dzień 5 maja 2015r. celem przesłuchania pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania pozwanego pozostawiono w aktach jako prawidłowo doręczoną w dniu 28 kwietnia 2015r. (art. 139 k.p.c.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. B. (1) jest zięciem S. R.. Małżeństwo S. B. (1) z córką pozwanego A. B. zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 18 listopada 2004r. Małżonkowie rozstali się po dwóch latach trwania małżeństwa. Z małżeństwa tego pochodzi syn D. B..

D. B. urodził się z zespołem (...). Chłopiec cierpi na (...). W wieku niemowlęcym przeszedł operację serca z powodu wrodzonej (...). S. B. (1) z pierwszego związku małżeńskiego ma dwoje dorosłych już dzieci.

dowód: akta Sądu Okręgowego we Wrocławiu, sygn. akt XIII RC 3181/01, zwłaszcza wyrok Sądu Okręgowego z dnia 18.11.2004r. wraz z uzasadnieniem, dokumentacja medyczna D. B.;

W toku postępowania rozwodowego S. B. (1) i A. B. S. R. został dwukrotnie przesłuchany w charakterze świadka, tj. na rozprawie w dniu 28 czerwca 2002r. i w dniu 15 grudnia 2003r. W czasie zeznań S. R. krytycznie opisał postawę i zachowanie swego zięcia S. B. (2). Zeznał również, iż zięć handluje samochodami, ogłasza je w Auto Giełdzie, widział go w dniu 12 października 2003r. na giełdzie samochodowej gdzie oferował on do sprzedaży 6 samochodów, w tym samochód marki S..

dowód: akta Sądu Okręgowego we Wrocławiu, sygn. akt XIII RC 3181/01, zwłaszcza protokół rozprawy z dnia 28.03.2002r. i 15.12.2003r.;

W maju 2008r. S. B. (1) wniósł do Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia pozew o obniżenie alimentów zasądzonych na rzecz byłej żony A. B. oraz na rzecz syna D. B.. W toku tego postępowania, na rozprawie w dniu 28 maja 2009r., S. R. został przesłuchany w charakterze świadka i między innymi zeznał: „P. B. nie płaci, bo nie chce płacić. Wiem, że p. B. jest dobrze sytuowany i nadal zajmuje się handlem samochodami. (...) P. B. zawsze dużo oferuje samochodów do sprzedaży (...) teraz np. zszedł samochód za 46000zł, którego już nie ma w ofercie i był to S. (...). Ostatni raz na giełdzie samochodowej byłem już dawno, chyba 1,5 temu. P. B. oferował do sprzedaży 35 samochodów. P. B. powiedział do mnie: „spierdalaj ty donosicielu” (...) Powód jak dotychczas nie kupił

małoletniemu D.. Raz tylko przyniósł D. koszuleczki, jak D. miał 2 lata (...) Kiedyś p. B. przed wyjazdem do Niemiec, gdy jeszcze strony były razem przyniósł pozwanej 1000zł a tuż przed wyjazdem zabrał 900zł. (...) P. B. to jest (...) R. (...) Oczywiście, że powód miał praktyczną możliwość zabrać małoletniego D. i pójść na spacer”. W trakcie przesłuchania S. R. wskazał również na złą sytuację materialną i zdrowotną A. B. oraz twierdził, że pomaga córce finansowo i organizacyjne w wychowaniu syna. Po przeprowadzeniu postępowania oddalono powództwo o obniżenie alimentów na rzecz D. B. oraz obniżono alimenty zasądzone na rzecz A. B. z kwoty 600zł na 400zł. Podstawą takiego rozstrzygnięcia było między innymi ustalenie, iż S. B. (1) nadal w sposób zorganizowany i ciągły prowadzi działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży używanych samochodów sprowadzanych z Niemiec. Pośredniczy także w transakcjach sprzedaży samochodów zawieranych pomiędzy obywatelami niemieckimi a polskimi. Uzyskuje także dochody z prowadzenia gospodarstwa rolnego.

dowód: akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia sygn. akt RIIIC 283/08, zwłaszcza protokół rozprawy z dnia 28.05.2009r., wyrok Sądu Rejonowego z dnia 4.03.2010r. wraz z uzasadnieniem, wyrok Sądu Okręgowego z dnia 30.06.2010r. wraz z uzasadnieniem;

Pismem z dnia 12 stycznia 2010r. S. B. (1) domagał się od S. R. przeproszenia za wypowiedzenie słów z których wynikało, że należy do półświatka i znany jest jako (...) R..

dowód: pismo powoda do pozwanego z dnia 12.01.2010r. k. 34;

S. B. (1) na dzień 19 kwietnia 2010r. zalegał w zapłacie alimentów na rzecz D. B. i A. B. w łącznej wysokości 116674zł04gr. Postępowanie egzekucyjne w stosunku do powoda celem przymusowego wykonania obowiązku alimentacyjnego zostało wszczęte 20 marca 2002r.

dowód: akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia sygn. akt RIIIC 283/08, zwłaszcza zaświadczenie T. K. przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Fabryczna z dnia 19.04.2010r.;

Prokurator Prokuratury Rejonowej W. w dniu 5 maja 2010r. odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie złożenia w dniu 28 maja 2009r. przez S. R. przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Śródmieścia, w sprawie o sygn. akt R III C 283/08, fałszywych zeznań przez podanie, że S. B. (1) nie partycypował w kosztach utrzymania małoletniego D. B., nie uczestniczył w wychowaniu dziecka, dokonał sprzedaży samochodu marki S. (...) za kwotę 46000zł oraz, że S. B. (1) należał do tzw. półświatka, tj. o czyn z art. 233 § 1 k.k.

Prokurator Prokuratury Rejonowej W. zatwierdził postanowienie z dnia 7 maja 2009r. o umorzeniu postępowania w sprawie sfalszowania umowy kupna sprzedaży pojazdu marki V. (...) nr rej. (...): (...), tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k.

dowód: akta Prokuratury Rejonowej W. sygn. 1 Ds. 1435/10, zwłaszcza postanowienie z dnia 5.05.2010r.;

akta Prokuratury Rejonowej W. sygn. 1 Ds. 5823/08, zwłaszcza postanowienie z dnia 2.05.2010r., postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia z dnia 12.10.2009r.;

Sąd zważył, co następuje:

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, w tym na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia pod sygn. RIIIC 283/08, w aktach sprawy prowadzonej przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu pod sygn. XIII RC 3181/01 oraz w aktach Prokuratora Prokuratury Rejonowej W. sygn. 1 Ds. 5823/08 i 1 Ds. 1435/10.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka B. G. zgłoszony przez S. B. (1) na okoliczność, iż S. R. w toku postępowania prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia pod sygn. RIIIC 283/08 zeznał nieprawdę, iż powód poruszał się wraz z B. G. trzema samochodami albowiem, jak wynika z uzasadnienia pozwu w wersji ostatecznej /k. 30-32/, z tą treścią zeznań S. R. powód nie dochodzi roszczeń rozpoznawanych w niniejszej sprawie dlatego też w świetle treści art. 227 k.p.c. okoliczność ta nie mogła być przedmiotem dowodu.

S. B. (1) ostatecznie domagał się zasądzenia od S. R. kwoty 1000zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda oraz złożenia oficjalnych przeprosin w formie ustnej przed Sądem, zaprotokołowanie ich do protokołu rozprawy, o treści wskazanej w piśmie procesowym z dnia 20 stycznia 2015r.

Zgodnie z treścią art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny /art. 24 § 1 k.c./. Przepis art. 448 k.c. stanowi, iż w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Ponadto, jak wynika z treści art. 24 § 2 k.c., jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych, czyli na podstawie przepisów o czynach niedozwolonych /art. 415 i n. k.c./. Stosowane środki ochrony dóbr osobistych zależą zatem od tego, czy istnieje jedynie zagrożenie naruszenia dóbr osobistych, czy też naruszenie to już nastąpiło. Jeżeli dobro osobiste jest zagrożone cudzym działaniem można żądać zaniechania tego działania /art. 24 § 1 k.c./. W razie naruszenia dobra osobistego można żądać usunięcia jego skutków /art. 24 § 1 k.c./, naprawienia szkody majątkowej jaka naruszeniem została wyrządzona /art. 24 § 2 k.c./, a w wypadkach wskazanych w ustawie także uiszczenia – tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę – odpowiedniej sumy pieniężnej na rzecz poszkodowanego lub na wskazany przez niego cel społeczny /art. 24 § 1 i art. 448 k.c./.

Do przesłanek ochrony dóbr osobistych za pomocą środków niemajątkowych, a więc nie związanych z bezpośrednimi świadczeniami majątkowymi na rzecz pokrzywdzonego lub osób trzecich, które przysługują pokrzywdzonemu w przypadku zagrożenia lub naruszenia ich dóbr osobistych, należą:

-zagrożenie lub naruszenie dóbr osobistych;

-bezprawny charakter działania wywołujący to zagrożenie lub naruszenie.

Tylko wystąpienie wszystkich tych przesłanek łącznie rodzi odpowiedzialność za zagrożenie lub naruszenie dóbr osobistych. W myśl reguły dowodowej wyrażonej w art. 6 k.c. dochodzenie odpowiedzialności za zagrożenie lub naruszenie dóbr osobistych wymaga, aby pokrzywdzony wykazał w procesie okoliczności, z których wywodzi skutki prawne dla siebie korzystne. W konsekwencji więc przyjąć należy, że na pokrzywdzonym spoczywa ciężar udowodnienia faktu zagrożenia lub naruszenia jego dóbr osobistych. Nie jest on natomiast zobowiązany do wykazania bezprawności działania powodującego zagrożenie lub naruszenie jego dóbr albowiem z treści art. 24 § 1 k.c. wynika domniemanie, iż działanie powodujące zagrożenie lub naruszenie dobra osobistego pokrzywdzonego jest bezprawne. Zatem jeżeli pokrzywdzony udowodni, że doszło do zagrożenia lub naruszenia jego dóbr osobistych sprawca może uwolnić się od odpowiedzialności wykazując, iż jego działanie powodujące zagrożenie lub naruszenie tych dóbr pokrzywdzonego nie było bezprawne. Wprowadzając konstrukcję domniemania bezprawności ustawodawca przerzucił bowiem na sprawcę ciężar dowodu braku bezprawności działania powodującego zagrożenie lub naruszenie dobra osobistego pokrzywdzonego.

Jeśli chodzi o ochronę dóbr osobistych za pomocą środków majątkowych to przepis art. 448 k.c. przyznaje pokrzywdzonemu dwa roszczenia. Mianowicie, prawo żądania zasądzenia na swoją rzecz odpowiedniej sumy pieniężnej za krzywdę doznaną naruszeniem jego dóbr osobistych lub prawo żądania zasądzenia na wskazany przez niego cel społeczny odpowiedniej sumy pieniężnej. Przed sądem uprawniony może jednak dochodzić tylko jednego z

nich – wybranego przez siebie albowiem roszczenia te przysługują jemu alternatywnie. Do warunków ochrony dóbr osobistych za pomocą środków majątkowych należą naruszenie dobra osobistego pokrzywdzonego spowodowane bezprawnym zawinionym działaniem sprawcy wyczerpującym przesłanki odpowiedzialności deliktowej zawarte w przepisach kodeksu cywilnego. Tylko wystąpienie wszystkich tych przesłanek łącznie rodzi obowiązek zapłaty zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych; ciężar udowodnienia tych okoliczności spoczywa na powodzie /art. 6 k.c./.

Istotą zarzutu, na którym powód S. B. (1) oparł swoje żądanie przeproszenia i zapłaty zadośćuczynienia, jest złożenie przez pozwanego zeznań w toku toczącego się przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Śródmieścia postępowania pod sygn. RIIIC 283/08.

W toku postępowania ustalono, iż strony są spowinowacane. Mianowicie powód jest zięciem pozwanego. W roku 2002 wszczęto przeciwko S. B. (1) postępowanie egzekucyjne albowiem nie płacił alimentów na rzecz swego syna, a wnuka S. D. B. oraz swojej byłej żony A. B.. Zaległości z tego tytułu na dzień 19 kwietnia 2010r. wynosiły 116674zł04gr. D. B. urodził się z zespołem (...), cierpi na (...) a w wieku niemowlęcym przeszedł operację serca z powodu wrodzonej (...). Między powodem a jego żoną będącą córką pozwanego, oprócz postępowania rozwodowego toczyło się również postępowanie zainicjowane przez S. B. (1) o obniżenie alimentów. Zarówno w toku postępowania rozwodowego, jak i o obniżenie alimentów S. R. składał zeznania w charakterze świadka w czasie, których w sposób krytyczny wypowiadał się o postawie zięcia w stosunku do syna, zwłaszcza co do kwestii uczestniczenia zięcia w zaspokajaniu potrzeb chłopca.

Przede wszystkim należy zauważyć, iż złożenie zeznań w charakterze świadka nie może co do zasady generować odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych. Ponieważ świadek ma obowiązek złożenia zeznań i nie może się od tego obowiązku uchylić jego działania polegającego na złożeniu zeznań nie można uznać za bezprawne skoro nastąpiło w ramach obowiązującego porządku prawnego /zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1971r. I CR 425/71, niepublik. i 13 kwietnia 2000r. III CKN 777/98, niepublik.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 stycznia 2015r. VI ACa 232/14, niepublik./.. Zeznania świadków złożone w czasie postępowania o rozwód, czy alimenty bardzo często, z uwagi na przedmiot tych postępowań, dotyczą dóbr osobistych stron. Jednak konieczność zgromadzenia przez sąd orzekający jak najszerszego materiału, wyłącza w tych wypadkach bezprawność działania. W przeciwnym razie, zeznania świadka utraciłyby istotną cechę jaką stanowi spontaniczność i szczerłość. Dopiero złożenie zeznań subiektywnie nieprawdziwych (fałszywych) wyłącza ochronę prawną, z jakiej korzysta świadek i czyni je działaniem bezprawnym w rozumieniu prawa cywilnego /tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 2014r. IV CK 304/02, niepublik./..

Jeśli chodzi o twierdzenia powoda, iż pozwany naruszył jego dobra osobiste albowiem przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Śródmieścia w sprawie sygn. akt RIIIC 283/08 zeznał, że nie uiszcza zasądzonych kwot tytułem alimentów na dziecko, przekazując na rzecz dziecka kwotę 1000zł miał z niej zabrać 900zł, przyniósł dziecku tylko raz ubranka jak kończyło ono dwa lata, miał możliwość zabrać syna, to rzeczywiście na rozprawie w dniu 28 maja 2009r. S. R. między innymi zeznał: „P. B. nie płaci, bo nie chce płacić (...) Powód jak dotychczas nic nie kupił małoletniemu D.. Raz tylko przyniósł D. koszuleczki, jak D. miał 2 lata (...) Kiedyś p. B. przed wyjazdem do Niemiec, gdy jeszcze strony były razem przyniósł pozwanej 1000zł a tuż przed wyjazdem zabrał 900zł. (...) Oczywiście, że powód miał praktyczną możliwość zabrać małoletniego D. i pójść na spacer”. Jednak twierdzenia pozwanego na temat niepłacenia świadczeń alimentacyjnych przez powoda są prawdziwe albowiem jak wynika z zaświadczenie T. K. przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Fabryczna z dnia 19 kwietnia 2010r. znajdującego się w aktach Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia sygn. akt RIIIC 283/08 /k. 459/ przeciwko S. B. (1) od 2002r. toczyło się postępowanie egzekucyjne celem przymusowego wykonania nałożonego na niego obowiązku alimentacyjnego i na dzień 31 marca 2010r. zaległości wynosiły 116674zł04gr. Jeśli chodzi o pozostałe wypowiedzi to S. R. zeznając w charakterze świadka miał prawo przedstawić zapamiętany przez siebie opis wydarzeń związanych z wywiązywaniem się przez S. B. (1) jako ojca z obowiązków w stosunku do D. B.. Będąc dziadkiem chłopca mógł oczekiwać, że ojciec dziecka w większym zakresie będzie interesował się i uczestniczył w życiu syna, a już na pewno w większym stopniu niż sam dziadek. Zwłaszcza, że chłopiec urodził się z zespołem (...) co niewątpliwie wpływa na jego ogólny stan zdrowia i w związku z tym powoduje konieczność ponoszenia zwiększonych wydatków oraz sprawowania opieki w większym zakresie niż u dzieci nie

dotkniętych tym zespołem wad wrodzonych. Zresztą te twierdzenia pozwanego na temat finansowego partycypowania powoda w utrzymaniu syna D. B. w świetle faktu, iż przeciwko powodowi od 2002 toczy się postępowania egzekucyjne o alimenty i zaległość z tego tytułu na czas składania przez S. R. zeznań wynosiła ponad 100000zł wydają się być prawdopodobne i zdaniem Sądu nie można zarzucić, iż pozwany w tych wypowiedziach skłamał a tylko przedstawienie przez świadka faktów i ocen ze świadomością ich niezgodności z prawdą należałoby uznać, jako działanie bezprawne. Jeśli chodzi o wypowiedź pozwanego, iż „powód miał praktyczną możliwość zabrać małoletniego D. i pójść na spacer” to jest to jego ocena sytuacji. Wyrokiem rozwodowym ustalono, iż powód ma prawo do osobistych kontaktów dwa razy w tygodniu w miejscu zamieszkania syna w obecności kuratora sądowego /k. 678 akt XIII RC 3181/01/. Jak wynika z treści dokumentów zgromadzonych w sprawie RIIIC 283/08 ustalenie kontaktów powoda z synem było przedmiotem oceny sądu także w późniejszych postępowaniach. W czasie wnoszenia sprawy o obniżenie alimentów, tj. w maju 2007r., S. B. (1) mógł spotykać się z synem cztery razy w miesiącu i nie musiał tego robić w obecności kuratora /k. 4 akt RIIIC 283/08/. Należy z tego wnosić, że powód realizuje swoje prawo do osobistych kontaktów z synem ale spotkania te są przedmiotem konfliktu i braku porozumienia między rodzicami dziecka. Zatem również wypowiedź S. R. na temat możliwości zabrania przez powoda syna na spacer, w ocenie Sądu nie jest bezprawna, świadek bowiem w czasie zeznań ma zrelacjonować sądowi swoją wiedzę i spostrzeżenia co do faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a nie udowadniać cokolwiek.

Gdy idzie o twierdzenia powoda, że pozwany naruszył jego dobra osobiste albowiem przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Śródmieścia w sprawie sygn. akt RIIIC 283/08 zeznał, iż należy do zorganizowanej grupy przestępczej, w której znany jest jako „ (...) R.” i sprzedał samochód marki S. (...) w kwocie 46000zł to na rozprawie w dniu 28 maja 2009r. S. R. zeznał jedynie: „(...) P. B. to jest (...) R. (...)” oraz „Wiem, że p. B. jest dobrze sytuowany i nadal zajmuje się handlem samochodami. (...) P. B. zawsze dużo oferuje samochodów do sprzedaży (...) teraz np. zszedł samochód za 46000zł, którego już nie ma w ofercie i był to S. (...)”. W protokole rozprawy z dnia 28 maja 2009r. brak jest informacji aby pozwany zeznał, że powód należy do zorganizowanej grupy przestępczej. W świetle doświadczenia życiowego należy uznać, iż nazwanie powoda przez pozwanego „ (...) R.” mogło narazić powoda nie tylko na uczucie dyskomfortu związanego z wygłoszeniem niepoehlebnej opinii o nim ale także na negatywne wyobrażenia o nim ze strony osób trzecich. W Polsce bowiem nazwisko R. kojarzy się z niewyjaśnionym do końca skandalem korupcyjnym, który wybuchł na tle propozycji korupcyjnej jaką złożył L. R. A. M., czyli nieuczciwym i nieetycznym zachowaniem. Jednak przy ocenie naruszenia czci, dobrego imienia i godności nie można ograniczać się tylko do znaczenia użytych słów ale należy brać pod uwagę cały kontekst sytuacyjny w jakim wypowiedź miała miejsce, czyli miejsce, formę, czas i cel wypowiedzi. Jak wynika z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania o rozwód S. B. (1) i A. B. / sygn. akt XIII RC 3181/01/ oraz postępowania o obniżenie wysokości świadczeń alimentacyjnych /sygn. akt R III C 283/08/ S. B. (1) prowadzi działalność gospodarczą polegającą na sprzedaży detalicznej samochodów od roku 1996 / k. 472 akt R III C 283/08/. Działalność ta jest prowadzona w sposób zorganizowany i ciągły polega na sprzedaży samochodów używanych, w tym sprowadzanych z Niemiec /k. 256 akt R III C 283/08/. Powód pośredniczy także w transakcjach sprzedaży samochodów zawieranych pomiędzy obywatelami niemieckimi a polskimi /k. 403v-404 akt R III C 283/08/. Działalność tę powód zawiesił w roku 1999 /k. 33 akt XIII RC 3181/01/. Jednak mimo zawieszenia działalności powód nadal handlował samochodami /k. 29-31, 224-225, 268-270, 300-302, 519-524, 641-649 akt XIII RC 3181/01/. Przy czym jednocześnie od roku 2002 toczy się przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne o świadczenia alimentacyjne należne synowi D. i byłej żonie A. B. gdy na rzecz dwójki swoich dorosłych dzieci pochodzących z pierwszego związku małżeńskiego płaci alimenty. Jak to już wcześniej wyjaśniono syn powoda urodził się z zespołem (...) i koszty jego utrzymania są zwiększone. W tej sytuacji należy uznać, iż zacytowane słowa S. R. wypowiedziane w czasie zeznań w zainicjowanej przez powoda sprawie o obniżenie wysokości świadczeń alimentacyjnych zasądzonych na rzecz D. B. i A. B. wynikają z zachowania S. B. (1) ocenianego przez pozwanego jako naganne i nieuczciwe, który podejmuje działania zmierzające do ukrycia swojego źródła dochodów aby w mniejszym zakresie partycypować w kosztach utrzymania syna, i mieszcząc się w granicach dozwolonej krytyki nie są bezprawne. Każdy ma bowiem prawo krytycznej oceny postępowania innych. Zgodnie z treścią art. 54 Konstytucji każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów. Wolność słowa obejmuje nie tylko samą treść wypowiedzi, ale także jej formę. Wolność ta znajduje zastosowanie zarówno do „informacji” lub „idei” przychylnie odbieranych lub uważanych za nieszkodliwe lub neutralne, a także wyważonych i rozsądnych, jak również do tych, które obrażają,

drażnią lub niepokoją a nawet szokują, czy są przesadzone (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 maja 2014r. I ACa 1735/13, niepublik. i z dnia 17 kwietnia 2007r. I ACa 1149/06, OSA 2009, nr 4, s. 60-71). W swej ocenie treści złożonych przez pozwanego zeznań Sąd nie zapomina, że słowa te padły w czasie przesłuchania w sprawie o obniżenie wysokości świadczeń alimentacyjnych z ust dziadka, który pomaga byłej żonie powoda finansowo i organizacyjne w wychowaniu jego syna, zatem zajmuje się wnukiem w taki sposób w jaki powinien to czynić ojciec dziecka. Gdy idzie zaś o tę część zeznań, w której pozwany stwierdził, że „(...) teraz np. zszedł samochód za 46000zł, którego już nie ma w ofercie i był to S. (...)” to jak wynika z treści znajdujących się w aktach R III C 283/08 egzemplarzy (...) w dniu 29 kwietnia 2009r. ukazała się oferta sprzedaży samochodu marki S. (...) za kwotę 46000zł, w której podano numer (...) /k. 256 akt R III C 283/08/, czyli numer powoda /k. 233v i 234v akt R III C 283/08/. Zatem w tym miejscu ponownie należy podkreślić, że składanie zeznań przez świadka w postępowaniach sądowych jest działaniem w ramach porządku prawnego, nawet jeżeli podawane fakty obiektywnie nie są prawdziwe lub co do prawdziwości których świadek nie jest w stanie przedstawić dowodów, jeżeli w wykaże on że pozostawał wówczas w uzasadnionym obiektywnymi okolicznościami przekonaniu, że podawane fakty są zgodne z prawdą co też w rozpoznawanej sprawie nastąpiło.

Ustosunkowując się do twierdzeń powoda, iż pozwany naruszył jego dobra osobiste albowiem przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Śródmieścia w sprawie sygn. akt RIIC 283/08 używał niecenzuralnych słów wobec powoda i nazwał go donosicielem to należy zauważyć, że z akt ww. sprawy nie wynika aby pozwany w ten sposób wypowiadał się pod adresem powoda. Z protokołu zeznań S. R. złożonych w ww. sprawie w dniu 28 maja 2009r. wynika, że w czasie zeznań pozwany powiedział, iż to powód w stosunku do niego powiedział „spierdalaj ty donosicielu” /k. 233v akt RIIC 283/08/. S. B. (1) w toku postępowania nie wykazał aby to zdarzenie, które miało jego zdaniem doprowadzić do naruszenia dóbr osobistych w ogóle miało miejsce.

Skoro w ustalonych okolicznościach sprawy działanie pozwanego polegające na złożeniu przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Śródmieścia w sprawie RIIC 283/08 zeznań nie powinno być uznana za naruszenie dóbr osobistych powoda wobec braku bezprawności powództwo należało oddalić.

Ponieważ S. R. nie stawił się na rozprawie i pozwany nie wziął udziału w sprawie w inny sposób wydany przeciwko niemu wyrok jest wyrokiem zaocznym /art. 339 k.p.c./.

W punkcie II wyroku, na mocy § 19 w związku z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013r. poz. 461 z późn. zm.), przyznano mecenasowi J. D. kwotę 664zł20gr kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu, w tym 23% podatku VAT.

Na mocy art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. z 2014r. poz. 1025 z późn. zm.) w punkcie III wyroku obciążono Skarb Państwa Sąd Okręgowy we Wrocławiu kwotą 650zł stanowiącą brakującą opłatę sądową od pozwu, od uiszczenia której powód został zwolniona. Powód przegrał bowiem sprawę i w świetle art. 98 k.p.c. brakującymi kosztami sądowymi nie można było obciążyć pozwanego.